

Dosarul nr. 2ra-832/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. E. Galușceac)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, L. Pruteanu, I. Țurcan)

ÎNCHEIERE

16 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de către Nicolai Belîi, reprezentat de către avocatul Vasile Rîhlea și Nina Amirova,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Nina Amirova împotriva Procuraturii Generale și Procuraturii pentru combaterea criminalității organizate și cauze speciale, intervenienți accesorii Nicolae Belîi și Maria Cula cu privire la ridicarea sechestrului aplicat pe bunurile imobile,

împotriva deciziei din 02 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care au fost respinse apelurile declarate de către Nina Amirova, reprezentată de către avocatul Gheorghe Malic și Nicolai Belîi, reprezentat de către avocatul Vasile Rîhlea și a fost menținută hotărârea din 09 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La 13 noiembrie 2018 Nina Amirova a depus cerere de chemare în judecată împotriva Procuraturii Generale și Procuraturii pentru combaterea criminalității organizate și cauze speciale cu privire la ridicarea sechestrului aplicat pe bunurile imobile.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, în procedura Judecătoriei Chișinău, sediul Centru se află cauza penală nr. 12-1-36138-29052018 privind învinuirea lui Nicolai Belîi de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 244 alin.(1) din Codul penal, pornită la data de 11 ianuarie 2018, pe pretinsul fapt precum că, acesta, având în proprietate bunurile imobile cu numerele cadastrale xxxx, despre care chipurile cunoștea din timp că urmează a fi expropriate în proprietatea publică, prin înșelăciune și abuz de încredere, neanunțând despre expropriere cumpărătorul, la 05 septembrie 2017 a vândut aceste bunuri Mariei Cula la prețul de 340000 de euro, convingând-o, totodată, să indice în contractele respective doar suma de

150000 de euro, cauzându-i, astfel, pretinsei victime un prejudiciu material în proporții deosebit de mari.

A menționat că, prin ordonanțele din 08 mai 2018 emise de organul de urmărire penală, ea, fiind fosta soție a inculpatului, cu care este în divorț de mai bine de 20 de ani, a fost recunoscută ilegal și neîntemeiat în calitate de parte civilmente responsabilă și au fost puse sub sechestrul toate bunurilor imobile, ce-i aparțin.

A susținut că, prin încheierea din 10 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admis demersul procurorului în Procuratura pentru combaterea criminalității organizate și cauze speciale și a fost autorizată punerea sub sechestrul a unui șir de bunuri imobile, ce-i aparțin, indicate în ordonanța organului de urmărire penală.

A afirmat că, nefiind de acord cu încheierea enunțată, la 25 mai 2018, avocatul său a declarat recurs, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a demersului procurorului.

A notat că, tot la 25 mai 2018, avocatul său a înaintat procurorului, care conducea urmărirea penală și procurorului ierarhic superior 3 cereri, inclusiv în baza art. 209 alin. (2) CPP, prin care a solicitat anularea ordonanțelor din 08 mai 2018 emise de organul de urmărire penală privind recunoașterea sa în calitate de parte civilmente responsabilă și punerea sub sechestrul a bunurilor imobile, ce-i aparțin.

A relevat că, prin decizia din 12 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins ca fiind inadmisibil recursul declarat de către avocatul Gheorghe Malic împotriva încheierii din 10 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. Respingând recursul, instanța de recurs a reținut că, în temeiul prevederilor art.209 alin.(2) din Codul de procedură penală, nu are calitatea procesuală pentru a solicita scoaterea bunurilor de sub sechestrul, or, în prezenta cauză penală, ea are calitatea de parte civilmente responsabilă, nefiind în drept să conteste actele judiciare emise pe cauza dată.

Consideră că, i se încalcă dreptul la protecția proprietății, garantat de art.1 din Primul Protocol Adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, precum și drepturile la un proces echitabil și recurs efectiv, garantate de art. 6 § 1 și 13 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

A declarat că, o altă soluție la nivel național nu are, decât procedura civilă de scoatere de sub sechestrul, fapt care a generat această cerere de chemare în judecată.

A specificat că, încheierea din 10 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost emisă fără citarea și participarea avocatului său, deși conform art. 305 alin. (2) din Codul de procedură penală, la ședința de judecată participă persoana în privința căreia se soluționează chestiunea referitoare la măsurile procesuale de constrângere, cu excepția cazului de punere a sechestrului, apărătorul, reprezentanții legali și reprezentanții persoanelor menționate, în condițiile prezentului cod.

A invocat că, ordonanța de aplicare a sechestrului, încheierea contestată, probabil și demersul procurorului conțin date false, ipotetice sau presupuneri precum că, pentru asigurarea reparării prejudiciului cauzat în urma activității ilicite și asigurarea eventualei confiscări este necesară aplicarea măsurii procesuale de

constrângere - punerea sub sechestru a bunurilor imobile ce-i aparțin, în condițiile în care instanța constată că, procurorul a prezentat suficiente probe ce demonstrează faptul că, învinuitul Nicolai Belîi, cu toate că a divorțat de ea, continua să se afle în relații de concubinaj cu ea, înstrăinându-i bunurile imobile menționate, existând o bănuială rezonabilă că, înstrăinarea a fost una formală pentru a evita urmărirea lor.

Consideră că, nu este suficientă o bănuială rezonabilă pentru a fi aplicat sechestru asupra bunurilor, dat fiind faptul că, legea prescrie obligatoriu constatarea printr-o hotărâre definitivă a faptului - declararea nulității absolute sau relative a contractelor de vânzare-cumpărare respective, legalitatea cărora se prezumă până la o hotărâre judecătorească definitivă, iar procurorul și judecătorul de instrucție au ignorat aceste prezumții legale și în lipsa oricărui temei legal au afirmat precum că, ar fi probe, ce ar demonstra faptul că, învinuitul Nicolai Belîi continua să se afle în relații de concubinaj cu ea și înstrăinarea către ea a bunurilor imobile ar fi fost una formală pentru a evita urmărirea lor.

A mai invocat că, în temeiul art. 205 alin. (2) din Codul de procedură penală, judecătorul de instrucție prin rezoluție autorizează punerea bunurilor sub sechestru, însă în speță o astfel de rezoluție nu a fost emisă, fiind substituită ilegal cu încheierea contestată.

A solicitat ridicarea sechestrului aplicat prin ordonanța din 08 mai 2018 a organului de urmărire penală asupra bunurilor ce-i aparțin și, anume, teren și construcție cu nr. cadastrale xxxx, teren și construcție cu nr. cadastrale xxxx, încăpere cu nr. cadastral xxxx, încăpere cu nr. cadastral xxxx și încăperea cu nr.cadastral xxxx.

Prin încheierea protocolară din 02 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost atras în proces Nicolai Belîi în calitate de intervenient accesoriu.

Prin încheierea protocolară din 15 ianuarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost atrasă în proces Maria Cula în calitate de intervenient accesoriu.

Prin hotărârea din 09 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost respinsă acțiunea depusă de către Nina Amirova ca fiind neîntemeiată.

La 19 octombrie 2020 Nina Amirova, reprezentată de către avocatul Gheorghe Malic, a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

La 06 noiembrie 2020 Nicolai Belîi a declarat apel nemotivat, iar la 16 decembrie 2020 Nicolai Belîi, reprezentat de către avocatul Vasile Rîhlea, a declarat apel motivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 02 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, au fost respinse apelurile declarate de către Nina Amirova, reprezentată de către avocatul Gheorghe Malic și Nicolai Belîi, reprezentat de către avocatul Vasile Rîhlea și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Instanța de apel a reținut că, în privința lui Nicolai Belîi, Procuratura pentru combaterea criminalității organizate și cauze speciale, la 11 ianuarie 2018, a pornit

urmărirea penală în cauza nr. 2018790003, în temeiul unei bănuieli rezonabile că, a fost săvârșită infracțiunea prevăzută de art.190 alin. (5) și 244¹ alin. (2) din Codul penal, pe faptul că, în perioada de timp cuprinsă între lunile iunie-august 2017, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, având în proprietate bunurile imobile cu numerele cadastrale xxxx, despre care cunoștea din timp că urmează a fi expropriate în proprietatea publică, prin înșelăciune și abuz de încredere, neanunțând despre expropriere cumpărătorul, la 05 septembrie 2017, a vândut aceste bunuri Mariei Cula la prețul de 340000 de euro, convingând-o, totodată, să indice în contractele de vânzare-cumpărare doar prețul de 150000 de euro, cauzându-i, astfel, victimei un prejudiciu material în proporții deosebit de mari.

Totodată, instanța de apel a reținut că, prin încheierea din 10 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost autorizată punerea sub sechestru a bunurilor imobile menționate, ce aparțin Ninei Amirova, recunoscută în cadrul urmăririi penale în calitate de parte civilmente responsabilă.

Astfel, instanța de apel a apreciat critic argumentul apelanților precum că, a fost aplicat sechestru pe bunurile nominalizate în lipsa temeiului legal, iar valoarea bunurilor puse sub sechestru depășește cu mult valoarea acțiunii civile, or, din actele cauzei rezultă contrariul și, anume, sechestrarea bunurilor imobile în prezentul litigiu constituie o măsură procesuală prevăzută de lege, necesară într-o societate democratică, cu un scop legitim de a repara un eventual prejudiciu cauzat prin infracțiune, proporțională scopului urmărit, a cărei instituire a fost menită să evite ascunderea, distrugerea, înstrăinarea, sustragerea de la urmărire a bunurilor, aparținând inculpatului Nicolai Belîi sau părții civilmente responsabile Nina Amirova. Sub un alt aspect, măsura de asigurare respectivă este una temporară, menținerea căreia are loc pe parcursul desfășurării anchetei penale și elucidării tuturor circumstanțelor cauzei, care nu-i îngreădește dreptul apelantei la repararea prejudiciului cauzat în cazul în care va fi constatat că măsurile asigurătorii au fost aplicate nejustificat. Așadar, în condițiile în care apelanta, prin ordonanța organului de urmărire penală din 08 mai 2018, a fost recunoscută în calitate de parte civilmente responsabilă în cadrul urmăririi penale, imobilele enunțate aparțin părții civilmente responsabile, la momentul aplicării sechestrului, procesul penal nu avea o finalitate, prin prisma art. 204 alin. (1) CPP, este justificată sechestrarea bunurilor părții civilmente responsabile în suma valorii probabile a pagubei.

Instanța de apel a mai reținut că, apelanții nu au prezentat nici o probă, care să facă dovada decăderii necesității de a menține bunurile sub sechestru.

Afară de aceasta, instanța de apel a respins argumentul apelantei precum că, încheierea judecătorului de instrucție din cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru este ilegală, fiind emisă fără citarea și fără participarea avocatului acesteia, fiindu-i, astfel, îngreădit dreptul său de a da explicații și de a lua cunoștință cu toate materialele prezentate la examinarea demersului conform art. 305 alin. (2) din Codul de procedură penală, or, acesta nu constituie drept temei pentru ridicarea sechestrului.

La 26 martie 2021 Nicolai Belîi, reprezentat de către avocatul Vasile Rîhlea, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia,

casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt ilegale, deoarece instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată.

A menționat că, cauza a fost examinată în lipsa Ninei Amirova și a reprezentantului acesteia, deși a fost depusă cerere de amânare a ședinței de judecată.

A susținut că, instanțele judecătorești au apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stipulate în art. 130 CPC.

A afirmat că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor argumentelor invocate în cererile de apel.

A relevat că, prima instanță a încălcat prevederile art. 24 CPC, deoarece Nina Amirova și Nicolai Belîi sunt vorbitori de limba rusă, iar în ședințele de judecată n-au fost asigurați cu interpret.

A notat că, instanța de apel greșit a examinat cererile de apel conform art. 164 din Codul de executare și greșit a concluzionat că, decizia instanței de apel nu se supune recursului, fiind definitivă și irevocabilă de la pronunțare.

La 26 martie 2021 Nina Amirova a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece instanța de apel a aplicat legea care nu trebuia să fie aplicată, nu a aplicat care trebuia să fie aplicată și a interpretat eronat legea.

A menționat că, instanța de apel a examinat cauza în lipsa sa, ea nefiind citată despre ședința de judecată din 02 februarie 2021 în modul prevăzut de lege.

A susținut că, a depus în instanța de apel o cerere, prin care a solicitat amânarea ședinței de judecată, deoarece nu a fost citată pentru ședința de judecată din 02 februarie 2021. Totodată, prin cererea respectivă a informat instanța de apel despre faptul că, avocatul său Gheorghe Malic a fost diagnosticat cu Covid-19. Prin urmare, instanța de apel urma să amâne ședința de judecată, ceea ce n-a făcut.

A afirmat că, instanța de apel a apreciat arbitrar probele, încălcând în mod flagrant prevederile art. 130 CPC.

Prin referința depusă la 30 aprilie 2021 Procuratura Generală a solicitat declararea recursurilor ca inadmisibile.

Prin referința depusă la 05 mai 2021 Nina Amirova a solicitat admiterea recursului declarat de către Nicolai Belîi.

Prin referința depusă la 19 mai 2021 Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale a solicitat declararea recursurilor ca inadmisibile.

Examinând temeiurile recursurilor în raport cu materialele cauzei civile, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursurile sunt inadmisibile din următoarele motive.

În conformitate cu art. 433 lit. a¹) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5).

Din materialele dosarului rezultă că, instanța de apel, examinând cauza, a aplicat prevederile art. 209 din Codul de procedură penală și ale art. 164 din Codul de executare.

Conform art. 209 din Codul de procedură penală, punerea bunurilor sub sechestru poate fi contestată în modul stabilit de prezentul cod, însă plângerea sau recursul înaintat nu suspendă executarea acestei acțiuni.

Alte persoane decât bănuitul, învinuitul, inculpatul care consideră că punerea sub sechestru a bunurilor lor este efectuată ilegal sau neîntemeiat sunt în drept să ceară organului de urmărire penală sau instanței să scoată bunurile de sub sechestru. În cazul în care acestea refuză să satisfacă rugămintea sau nu au comunicat persoanei respective despre soluționarea cererii timp de 10 zile din momentul primirii ei, persoana este în drept să solicite scoaterea bunurilor de sub sechestru în ordinea procedurii civile. Hotărârea instanței de judecată în privința acțiunii civile privind scoaterea bunurilor de sub sechestru poate fi atacată de către procuror în instanța ierarhic superioară cu recurs în termen de 10 zile, însă, după intrarea ei în vigoare, este obligatorie pentru organele de urmărire penală și pentru instanța de judecată care judecă cauza penală în cadrul soluționării chestiunii ale cui bunuri trebuie să fie confiscate sau, după caz, urmărite.

Iar, conform art. 164 alin. (1) și (4) din Codul de executare, dacă o altă persoană consideră că sechestrul a fost aplicat pe bunurile ce aparțin cu titlu de proprietate, ea poate intenta în procedură contencioasă o acțiune de ridicare a sechestrului.

Acțiunea de ridicare a sechestrului depusă de terți se examinează în procedură contencioasă în condițiile Codului de procedură civilă. Hotărârea judecătorească poate fi contestată cu apel. Decizia instanței de apel nu se supune recursului, fiind definitivă și irevocabilă de la pronunțare.

Prin urmare, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că, recursurile declarate de către Nicolai Belîi, reprezentat de către avocatul Vasile Rîhlea și Nina Amirova urmează a fi considerate inadmisibile, or, decizia din 02 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău nu se supune recursului nici prin prisma art. 209 CPP și nici prin prisma art. 164 din Codul de executare, fiind definitivă și irevocabilă de la pronunțare.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de către Nicolai Belîi, reprezentat de către avocatul Vasile Rîhlea și Nina Amirova ca inadmisibile.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a¹) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursurile declarate de către Nicolai Belîi, reprezentat de către avocatul Vasile Rîhlea și Nina Amirova se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic